

Záznam

z osobitného stretnutia Pracovnej skupiny pre štandardizáciu formulárov elektronickej verejnej správy (PS6) uskutočneného 19. júla 2012 na MF SR

Zúčastnení:

Peter Bíro (MF SR, predseda), Zita Šupáková (MS SR, člen), Tibor Baďura (SK8 [VÚC TN], člen), Milan Semančák (ITAS, člen), Pavol Frič (SISp, člen), Peter Matejka (Dimano, člen), Anton Somora (Posam, člen), Vladimír Trepák (Software602 Slovensko, člen), Štefan Szilva (nezávislý, člen), Radoslav Feďo (ÚV SR [NASES], prizvaný)

Priebeh zasadnutia:

Osobitné stretnutie bolo zvolané vzhľadom na potrebu ujasniť si viaceré základné pojmy, ktorých nejednoznačnosť vyplynula počas prebiehajúcej e-mailovej diskusie prostredníctvom mailing listu PS6 na Google Groups. Osobitné stretnutie PS6 viedol predseda PS6 P. Bíro, účasť členov bola dobrovoľná.

1. Definície v oblasti elektronických formulárov

PS6 prišla k nasledovným princípom a definíciám, aj keď nie vždy so súhlasom všetkých zúčastnených:

- Pre el. formuláre definične platí:
 - Sú to štruktúrované údaje (bez popisov) = vlastné údaje
 - Je to elektronický dokument
 - Existuje ku nemu vzor
- Definícia pre el. formulár by mohla podľa návrhu p. Bíra znieť napr. *„Elektronickým formulárom sú štruktúrované údaje vo forme elektronického dokumentu, ku ktorému existuje práve jeden vzor elektronického formulára.“* Otáznym je možné doplnenie požiadavky na „spracovateľnosť resp. automatizovanú spracovateľnosť informačnými systémami“, vyložiteľnosť tohto znenia je pomerne široká a vágna. Definícia bude predmetom ďalšej diskusie.
- V tejto súvislosti je potrebné vyriešiť definíciu tak, aby vizuálne štruktúrovaný napr. RTF jednoznačne nespĺňal definíciu el. formulára resp. jeho vzoru.
- Prázdny alebo čiastočne vyplnený elektronický formulár je takisto elektronický formulár, hranicu medzi prázdny el. formulárom a vzorom sa zatiaľ nie je potrebné zaoberať. Otvorenou otázkou je v tejto súvislosti kedy nastáva pridelenie „ID“ formulára (jeho kódu) – na začiatku pri spustení vyplňania alebo na konci pri vytváraní tlačovej podoby.
- Prezentovateľnosť, podpisovateľnosť, tlačiteľnosť, automatickosť spracovania, povinnosť XML atď. sú požiadavky (charakteristiky resp. činnosti) el. formulára, nie súčasť vlastnej základnej definície.
- Pre vzor el. formulára definične platí:

- V princípe je to XML + transformačný predpis na prezentáciu
- Obsahuje aj pravidlá validácie (pre validácie nad rámec XML/XSD je popisná, napr. spôsob zaokrúhľovania konkrétneho údaja)
- Pre každý el. formulár existuje iba jeden vzor, ktorý však môže mať viac prezentácií, musí však mať aspoň jednu.
- Definícia pre el. formulár by mohla podľa návrhu p. Bira znieť napr. „Vzorom elektronického formulára elektronický dokument, ktorý predpisuje najmenej jednu prezentáciu elektronického formulára a popisuje pravidlá pre vyplňanie elektronického formulára a jeho validáciu.“. Otázne je, či všetky požiadavky uvádzať priamo v základnej definícii alebo ich určiť osobitne v ďalšom odseku definície. Definícia bude predmetom ďalšej diskusie.
- V rámci otvorených otázok ostal návrh existencie jednej povinnej štandardne stanovenej prezentácie (t.j. konkrétny formát).
- K procesom:
 - Podoba prezentovania údajov vo fáze vyplňania sa vzhľadom na zrozumiteľnosť sémantiky nazýva „vyplňateľná podoba“.
 - Vyplňanie nie je prezentáciou v zmysle definície el. formulára, prezentáciou sú iba uzavreté (nemeniteľné) údaje t.j. „tlačová podoba“.
 - Podpisovaním sa podpisujú vlastné údaje (nie ich prezentačné schéma), táto téma však ostala ešte pomerne otvorená.
- K charakteristikám el. formulárov:
 - Formulár môže byť úplný (úplne vyplnený) alebo neúplný (aj prázdny).
 - Formulár môže byť validný (správne vyplnený) alebo nevalidný (nesprávne vyplnený), pričom toto sa rozumie z pohľadu automatických kontrol, nie z pohľadu automatizovane neposúdiťelnej vecnej správnosti, tá je súčasťou podania a príslušných procesov.
 - On-line sa rozumie „s použitím konektivity k internetu“ a off-line „bez použitia konektivity k internetu“. Laicky prístupnejším pojmom namiesto „konektivity“ je „pripojenie“.

2. Ďalšia diskusia

P. Baďura naznačil, že problematickou môže byť off-line vyplniteľnosť el. formulárov, pokiaľ v rámci kontrol používajú rozsiahle číselníky. Záverom k tejto otázke bolo, že rôzne presné pravidlá (požiadavka na on-line, off-line, prenositeľnosť atď.) majú vyriešiť a navrhnúť príslušné tematické skupiny.

P. Trepák naznačil potrebu riešenia opakujúcich sa častí formulárov, p. Bíro uviedol, že univerzálne (opakujúce sa) oddiely budú ďalšou činnosťou PS6, v tejto chvíli je potrebné vytvoriť metodiku.

P. Frič zastával názor, že vizualizácia má byť oddelená od vlastných údajov. P. Somora oponoval, že by mal priamo pri údajoch existovať odkaz alebo vlastný spôsob zobrazenia. Táto otázka nebola uzavretá.

K návrhu p. Bađuru a p. Voznickej o stotožnení súčasnej podoby „tlačíva“ a vyplňateľnej podoby p. BÍro informoval, že na jednej strane by bolo vhodné, aby akákoľvek podoba čo najvernejšie zachovávala záverečnú podobu (používateľ má potrebu cítiť „kontrolu“ nad tým, čo vytvára“), na druhú stranu je pri vyplňaní potrebné využívať možnosti elektronických prostriedkov (najmä filtre t.j. zobrazovanie iba potrebných údajov). Zhodovať by sa teda mala najmä tlačová podoba, resp. listinná podoba by mala byť vždy iba vytlačenou formou tlačovej podoby el. formulára.

Otvorenou otázkou je ako budú publikované (registrované) agendovo totožné el. formuláre, ktoré však môžu v gescii rôznych úradov (najmä samospráv) niest' rôzne odlišné doplnky (napr. erby) – či ako jeden centrálny vzor alebo ako 3000+ individuálnych vzorov. S týmto súvisí aj otázka dostupnosti (nájditel'nosti) daných vzorov ich používateľmi (t.j. najmä na webových sídlach konkrétnych úradov).

P. Feďo v súvislosti s úlohou z riadneho stretnutia informoval, že NASES nedokáže popísať oficiálny stav modulu el. formulárov skôr ako v septembri 2012.